Eduskunta
Sosiaali- ja terveysvaliokunta
Kuulemistilaisuus 10.1.2023

StV@eduskunta.fi

HE 319/2022 vp
HE 328/2022 vp

Hallituksen esitykset eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja voimaanpanosta annetun lainsäädännön muuttamisesta

Lääkäriliitto kiittää mahdollisuudesta antaa kirjallinen lausunto otsikon asiassa.

Esityksissä ehdotetaan säädettäväksi Lapin ja Etelä-Savon hyvinvointialueiden toistaiseksi voimassa olevasta mahdollisuudesta ylläpitää kahta ympärivuorokautisesti päivystävää yhteispäivystysyksikköä sairaaloidensa yhteydessä, sekä valtion mahdollisuudesta korvata ko. hyvinvointialueille näiden yhteispäivystysyksikköjen ylläpidosta aiheutuvia ylimääräisiä kustannuksia myöntämällä muusta hyvinvointialueiden rahoituksesta erillinen valtion korvaus.

Lääkäriliiton mielestä on tarkoituksenmukaista, että itsehallinnollisilla hyvinvointialueilla on mahdollisuus itsenäisesti päättää palvelutuotantonsa rakenteesta väestönsä tarpeiden lähtökohdasta, myös päivystysjärjestelyjen osalta. Lähtökohtaisesti kaikkia hyvinvointialueita tulisi kuitenkin tältäkin osin kohdella yhdenvertaisesti.

Mielestämme hyvinvointialueiden rahoitus ei miltään osin voi perustua olemassa olevaan, vuosikymmeniä sitten muodostuneeseen palvelurakenteeseen, vaan ainoastaan alueiden asukkaiden todelliseen palvelutarpeeseen. Hyvinvointialueiden tulisikin rahoittaa palvelutuotantonsa myös päivystysjärjestelyjen osalta saamallaan valtion yleiskatteellisella rahoituksella. Tämä on tarpeen niin alueiden yhdenvertaisen kohtelun kuin niiden toiminnan rahoituksen selkeyden ja läpinäkyvyyden näkökulmasta. Huomautamme, että rahoituslaissa on rahoituksen määräytymisperusteina myös olosuhdetekijöitä, erityisesti käsiteltävään asiaan liittyvänä asukastiheys ja saaristolaisuus.

Lapin ja Etelä-Savon kaltaisten harvaanasuttujen, alueellisesti rikkonaisten ja ’kaksinapaisten’ maakuntien erityisiä tarpeita ja erityisolosuhteita olisikin tarkoituksenmukaisempaa ottaa huomioon olosuhdetekijöiden, esim. em. määräytymisperusteiden, osuvammalla määrittelyllä (vrt. pelastustoimen sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksesta poikkeava asukastiheyden määrittely) tai näiden perusteiden osuutta säätämällä kuin valtion erillisellä alueiden yleiskatteellisesta rahoituksesta irrallisella korvauksella. Yksi vaihtoehto olisi muodostaa uusi erillinen olosuhdetekijä,

joka ottaisi huomioon alueen väestön sijoittumisen väestökeskittymiin ja näiden väestökeskittymien välisen etäisyyden.

Mikäli valtion erillisestä korvauksesta kuitenkin päädyttäisiin tässä vaiheessa säätämään, on ensinnäkin välttämätöntä, ettei sillä ole vaikutuksia muiden alueiden saamaan yleiskatteelliseen rahoitukseen. Lisäksi valtion rahoituksen kokonaisuutta ja määräytymisperusteita olisi välttämätöntä arvioida myös tästä näkökulmasta alueiden toiminnan vakiinnuttua.

Kunnioittaen

SUOMEN LÄÄKÄRILIITTO ry

Heikki Pärnänen
johtaja, politiikkatoimiala